

کیا تصدق مقدم

خبرنگار گروه فرهنگ

واقعیت مواجهه با مجوز سینمایی‌ها در دولت سیزدهم چیست؟

رفع توقیف بدون درد و توش

که پروانه ساخت گرفته باشد و پروانه نمایش نگرفته باشد. این هم یک گزاره غلط است که با تاکید زیادی مطرح کردند. چه کسی گفته شما پروانه ساخت داده‌اید و پروانه نمایش نداده‌اید؟ فیلم «کیک محبوب من» در دولت شما پروانه ساخت گرفت و در دولت شما پروانه نمایش نگرفت. فیلم مسیح پسر مریم اولین فیلمی بود که در دولت سیزدهم پروانه ساخت گرفت و امروز ۲۸ مرداد، یعنی دو روز مانده به اینکه این اداره تعطیل شود، به آن پروانه نمایش داده‌اند. این کار غیراخلاقی است.»

طباطبایی نژاد همچنین درباره تعداد فیلم‌های توقیفی بعد از انقلاب می‌گوید: «براساس آماري که از ابتدای انقلاب تا امروز یعنی سال ۱۴۰۳ جمع‌آوری کرده‌ام، به‌طور متوسط سالانه حتی یک فیلم «توقیفی» هم نداشته‌ایم. تعداد فیلم‌هایی که به آنها پروانه نمایش داده نشده، در کل کمتر از ۵۰ فیلم است. منظور من فقط فیلم‌های سینمایی است، نه تله‌فیلم‌ها و موارد مشابه؛ چراکه مثلاً در فهرستی که آقای سهرابی ارائه کرده بودند، تله‌فیلم‌ها هم قرار داشت. درباره فیلم‌های توقیفی دولت یازدهم و دوازدهم نمی‌توانم دقیق بگویم اما فکر نمی‌کنم تعداد آنها از انگشتان یک دست هم بیشتر باشد. در این هشت سال، ما فقط یک درصد فیلم توقیفی داشته‌ایم. این درصد بسیار مهم است! اما اگر بخواهیم درباره فیلم‌های «بلاتکلیف» صحبت کنیم، آنها را می‌توانیم بررسی کنیم. مواردی که آقای سهرابی عنوان کرده‌اند، هیچ‌کدام دال بر توقیف یا بلاتکلیف بودن یک فیلم نیستند. این فیلم‌ها در مسیر گرفتن مجوز بودند، برخی کندتر و برخی سریع‌تر.»

چند نکته درباره آمار سهرابی

روح‌الله سهرابی می‌گوید مشکل توقیف بیش از ۵۰ فیلم در دولت سیزدهم حل شده است. این آمار احتمالاً در صورتی می‌تواند درست باشد که فیلم‌های توقیفی تمام ۴۶ سال گذشته شمرده شود. با این‌وجود تولید اسامی که این مدیر سینمایی نام برده مربوط به سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۲ است. یعنی بیش از ۵۰ فیلم در یک بازه زمانی ۷ ساله توقیف و رفع توقیف شدند. نکته دیگر اینکه بحث گذراندن پروانه نمایش با موضوع رفع توقیف، دو مبحث مجزا از یکدیگر است اما گویا در این لیست بلند بالا این موضوع لحاظ نشده و اسامی فیلم‌هایی دیده می‌شود که به نظر نمی‌رسد مشکلی برای توقیف داشته باشند. نمونه آن فیلم سینمایی «مست عشق». دلیل اکران نشدن این اثر مربوط به اختلاف نظر بین سرمایه‌گذار ترک و ایرانی بود که پس از چندین جلسه نشست و مذاکره اختلاف حل شد و سهام کامل پروژه به طرف ایرانی واگذار شد. اما اسم این فیلم هم در میان اسامی فیلم‌هایی قرار داده شده که توقیف بودند. باید این موضوع را در نظر گرفت که هر فیلم برای دریافت پروانه نمایش مدت زمانی را طی می‌کند و ممکن است در این مسیر اصلاحیه‌هایی به آن بخورد و بازبینی چندین باره داشته باشد و این یک امر طبیعی است و باید طی شود. اما فیلم‌های توقیفی آن دسته از آثارند که پروانه نمایش دریافت کردند اما موفق به اکران نشدن یا بعد از اکران از پرده پایین کشیده شدند. برای مثال فیلم سینمایی «هاوایی» به کارگردانی بهمن گودرزی سال ۱۴۰۲ بعد از اصلاحات روی پرده رفت اما به‌منظور بازبینی مجدد از پرده پایین کشیده شد و بعد از بازبینی مجدداً اکران شد.

سهرابی در بخشی دیگر از صحبت‌هایش اعلام کرده بود هیچ فیلم توقیفی در دولت سیزدهم وجود ندارد. فارغ از این موضوع که طبیعی است یک سری از آثار به دلایل مختلف اکران نشوند اما این‌گونه نیست که هیچ فیلم توقیفی وجود نداشته باشد. برای مثال فیلم «کیک محبوب من» پروانه ساخت گرفته اما پروانه نمایش نه. حاشیه‌هایی هم داشت که مدیران سینمایی اعلام کردند داستانی که برای آن پروانه ساخت گرفته شده ساخته نشده و دلیل صادر نشدن پروانه نمایش برای همین موضوع است. نمونه دیگر فیلم «تفریق» که بازگذاشت ممنوعیت قضایی داشتند، هیچ وقت فرصت اکران روی پرده سینما را پیدا نکرد و بعد از قاچاق فیلم موفق به اکران آنلاین شد. «شیشلیک» نمونه دیگری از فیلم‌هایی است که می‌توان به آن اشاره کرد. این اثر پیش از آغاز مدیریت محمد خزاعی و گروه جدید مدیران، پروانه نمایش گرفته بود ولی مانند چند اثر دیگر از جمله «چپ راست»، «سه کام حبس» و «زنبرگ کارگر» بار دیگر مشمول اصلاحات شد اما به خلاف آن ۳ اثر دیگر نتوانست پروانه نمایش بگیرد و در توقیف ماند. آوردن این نمونه‌ها به‌منظور دفاع از فیلم و فیلمسازان مربوطه نیست و این موضوع روشن است که محتوای برخی آثار قابل تایید نیست و ممنوعیت‌های قضایی را باید جدی گرفت. یا قابل درک است وقتی فیلمسازی برای یک فیلمنامه پروانه نمایش می‌گیرد و داستان دیگری را می‌سازد، باید با آن برخورد شود. اسامی که به‌عنوان نمونه نام برده شد نشان می‌دهد در دولت سیزدهم هم فیلم‌هایی وجود دارند که توقیف شدند. حال مشکل برخی حل شده و تعدادی دیگر همچنان بلاتکلیف هستند. در نهایت برای شفاف‌سازی این‌آمارها با وجود پیگیری‌های خبرنگار «فرهنگتان» از روح‌الله سهرابی، مدیرکل اداره نظارت بر نمایش فیلم سازمان سینمایی و حبیب ایل‌بیگی، معاون نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی پاسخی دریافت نشد.

کرونا فرصت خوبی

برای کارنامه سینمایی دولت سیزدهم

براساس اسامی که مدیرکل اداره نظارت بر نمایش فیلم سازمان سینمایی در گفت‌وگوی اخیر خود نام برد، ۹ فیلمی که مشکلشان در دولت سیزدهم حل شده در همین دولت پروانه ساخت دریافت کرده و تولید شده و ۴ فیلم اواخر دولت دوازدهم تولید شده و زمان درخواست پروانه نمایش همزمان با حضور دولت سیزدهم بوده است. درباره فیلم «قهرمان من» که سهرابی نام برده هیچ اطلاعات مشخصی وجود ندارد. البته یک فیلم با این عنوان در جشنواره کوک و نوجوان سال گذشته اکران شد اما مشخص نیست که این فیلم همان اثر مدنظر سهرابی باشد. نکته قابل توجهی که در این آمارها به چشم می‌خورد مربوط به فیلم‌هایی است که از دولت یازدهم و دوازدهم بلاتکلیف مانده است. ۴۳ فیلم مربوط به این دوره است که تنها ۵ اثر برای قبل از شیوع ویروس کروناست و ۳۸ اثر دیگر به سال‌های ۹۸ و ۹۹ برمی‌گردد. در پی شیوع ویروس کرونا سینماها از اسفند ماه سال ۱۳۹۸ تعطیل شدند و بعد از گذشت ۲ ماه، مدیر روابط عمومی سازمان سینمایی خیر داد که سینماها از اول تیرماه با ۵۰ درصد ظرفیت و براساس ضوابطی که ستاد ملی کرونا تایید کرده بازگشایی شوند. تعطیلی ۴ ماهه سینما به این معناست که عملاً در این ماه‌ها پروانه نمایشی صادر نشده و فیلم‌هایی که مربوط به این بازه زمانی هستند مشکل توقیف نداشتند. بعد از بازگشایی سینماها با ورود سوبیه‌های جدید کرونا به کشور سالن‌های سینما هم تعطیلی چندباره را تجربه کردند. البته در این میان فیلم‌هایی بودند که عدم صدور پروانه نمایش‌شان به کرونا مربوط نبوده و مشکلات دیگری داشته. فیلم سینمایی «مصلحت»، «قاتل و وحشی» و «محبوریم» از این قبیل است. در نهایت از میان اسامی نامبرده ۳۱ فیلم موفق به اکران شدند. بعضی از فیلم‌ها اکران خارجی و آنلاین داشتند و تعدادی از فیلم‌ها هنوز اکران نشده‌اند که دلیل آن مشخص نیست و ممکن است مربوط به خواست تهیه‌کننده اثر باشد.

عدد	فیلم	کارگردان	سال ساخت	دولت	وضعیت نمایش
۱	مصلحت	حسین دارابی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۲	قاتل و وحشی	حمید نعمت‌الله	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران خارجی
۳	محبوریم	رضا درمیشیان	۱۳۹۷	دوازدهم	اکران شده
۴	روشن	روح‌الله حجازی	۱۳۹۷	دوازدهم	اکران شده
۵	تصور	علی بهراد	۱۳۹۹ تا فروردین ۱۴۰۰	دوازدهم	اکران شده
۶	سه کام حبس	سامان سالور	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۷	آخرین تولد	نوید محمودی	۱۴۰۰	سیزدهم	اکران شده
۸	گیجگاه	عادل تبریزی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۹	خط استوا	اصغر نعیمی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۱۰	سینما شهر قصه	کیوان علی‌محمدی و علی‌اکبر حیدری	۱۳۹۷	دوازدهم	اکران نشده
۱۱	ستاره‌بازی	هاتف علیمردانی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۱۲	مست عشق	حسن فتحی	۱۴۰۰-۱۳۹۸	دوازدهم-سیزدهم	اکران شده
۱۳	ورود و خروج ممنوع	امید آقایی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۱۴	زن، مرد، بچه	درناز حاجی‌ها	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران خارجی
۱۵	بی‌رویا	آرین وزیردفتری	۱۴۰۰	سیزدهم	اکران آنلاین بعد از قاچاق
۱۶	ابلق	ترکس آبیاری	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۱۷	نیودن	علی مصفا	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۱۸	زد و بند	داوود نوروزی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۱۹	آزردگان	مهدی فرد قادری	۱۴۰۰	سیزدهم	اکران خارجی
۲۰	رگ‌های آبی	جهانگیر کوثری	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۲۱	خانه شیشه‌ای	امیر پورکیان	۱۴۰۰	دوازدهم-سیزدهم	اکران نشده
۲۲	ستون ۱۴	امیرحسین همتی	۱۴۰۰	سیزدهم	اکران شده
۲۳	شین	میثم کزازی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۲۴	کوچه ژاپنی‌ها	امیرحسین تقفی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۲۵	خط نجات	وحید موسویان	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۲۶	احمد به تنهایی	حسین مهکام	بهار ۱۴۰۰ پایان فیلمبرداری	دوازدهم-سیزدهم	اکران آنلاین
۲۷	لیپبار	حسین ریگی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۲۸	پدر و دختر	خسرو ملکان	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۲۹	آهنگ دونفره	بابک کایدان	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۳۰	سگ بند	مهران احمدی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۳۱	مسیح پسر مریم	علی جعفرآبادی	۱۴۰۰	سیزدهم	اکران نشده
۳۲	ملخ	فائزه عزیزخانی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران جهانی
۳۳	لابی	محمد پرویزی	۱۳۹۵	یازدهم	اکران نشده
۳۴	عروس خیابان فرشته	مهدی خسروی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۳۵	زنبرگ کارگر	افشین صادقی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۳۶	عامه‌پسند	سهیل بیرقی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۳۷	ناطور	بیژن میرباقری	۱۴۰۰	دوازدهم-سیزدهم	اکران نشده
۳۸	سه جلد	مهدی اسماعیلی	۱۴۰۰	دوازدهم-سیزدهم	اکران نشده
۳۹	یقه سفیدها	شهرام مسلخی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۴۰	پدران	سالم صلواتی	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران شده
۴۱	بانگ‌زده‌ها	جواد اردکانی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۴۲	زنانی که با گرگ‌ها دویده‌اند	امیراطهر سهیلی	۱۳۹۷	دوازدهم	اکران شده
۴۳	آه سرد	ناهید عزیزی	۱۴۰۲	سیزدهم	اکران شده
۴۴	قهرمان من
۴۵	لختگی	کاوه دهقان‌پور	۱۴۰۱	سیزدهم	اکران نشده
۴۶	سمپاشی	علی یاور	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران نشده
۴۷	تقره داغ	تقره‌داغ	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۴۸	لاک پشت و حلزون	رضا حماسی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۴۹	لاله کیود	مهرداد کارخانی	۱۴۰۰	سیزدهم	اکران شده
۵۰	نیودنت	کاوه سجادی‌حسینی	۱۴۰۱	سیزدهم	اکران نشده
۵۱	هاوایی	بهمن گودرزی	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۵۲	روز ششم	حجت قاسم‌زاده‌اصل	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۵۳	جوجه تیغی	مستانه مهاجر	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران شده
۵۴	لب خط	علی جبارزاده	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران نشده
۵۵	باد در کشتزارهای نیشکر	ابراهیم اشرف‌پور	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران خارجی
۵۶	تا فردا	علی عسگری	۱۳۹۹	دوازدهم	اکران خارجی
۵۷	ریش قرمز	ماکان عاشوری	۱۳۹۸	دوازدهم	اکران نشده

اسامی آثاری که روح‌الله سهرابی به عنوان ۵۷ فیلم رفع توقیف شده در دولت سیزدهم نام برد